

An Investigation into the Influencing Factors on the Tendency to Violence in the Central Prison of Ilam

Received: 04, March, 2024

Accepted: 19, May, 2024

Article type: Research Article

PP: 1-34

DOI:

[10.22034/entezam.2024.1278229.2609](https://doi.org/10.22034/entezam.2024.1278229.2609)

Ali Hossein Hosseinzadeh

Professor, Faculty of Social Sciences and Economics, Shahid Chamran University, Ahvaz, Iran.

(Corresponding author). Email:

alihos81@yahoo.com

Masoume Bagheri

Associate Professor of Sociology, Shahid Chamran University of Ahvaz, Ahvaz, Iran. Email:

m.bagheri@scu.ac.ir

Sajjad Bahmani

Assistant Professor, Faculty of Social Sciences and Economics, Shahid Chamran University, Ahvaz, Iran. Email:

s.bahmani@scu.ac.ir

Ali Zakizad

PhD student in Iranian social issues, Faculty of Social Sciences and Economics, Shahid Chamran University, Ahvaz, Iran. Email:

aliahho99@yahoo.com

Abstract

Background and objectives: Since the identification of the factors affecting the tendency to violence is one of the main factors that determine the reduction of the tendency to violence in prison and society, this article aims to investigate the process of the formation of the tendency to violence and the factors affecting it based on the expansion of Giddens' fundamental concepts concerning the sense of insecurity, predictability, trust and existential anxiety.

Method: This research was conducted quantitatively and through a survey. The sample size was determined based on Cochran's formula as 204 prisoners who were between the ages of 21 and 58. They were selected by simple random sampling method, and the data collection tool was a researcher-made questionnaire in the form of a Likert scale for ordinal data. To determine the reliability of the items, Cronbach's alpha coefficient was employed and to measure the validity of the questionnaire, face validity and confirmatory factor analysis were used.

Findings: The average rank of sense of security, sense of economic security, sense of cultural security, sense of social security and existential anxiety is 2.02, 1.92, 2.06, 2.03, and 1.87, respectively. Also, the regression analysis of each dependent variable is 0.41, 0.13, 0.39, -0.20, and 0.43, respectively. With a significance level of 5%, only the effect of the four hypotheses of sense of security, sense of cultural security, sense of social security, and existential anxiety was confirmed on the tendency to violence, and the structural equation test shows that the causal paths of the sense of security (cultural and social) account for 69% of the variance of the prisoners' tendency to violence.

Results: The results of the hypotheses test confirm the serious effect of the mentioned variables, including the sense of economic security, on the tendency to violence, and the results of the structural equations show that the sense of cultural insecurity of the prisoners has increased their existential anxiety and strengthened their tendency to violence. Also, the sense of cultural insecurity by influencing the sense of social security and existential anxiety has been effective in the tendency of prisoners to commit violence against themselves and others. However, the increase in the sense of economic insecurity, independent of the sense of cultural and social security, has had a direct effect on the tendency of prisoners to commit violence against others.

Keywords: Dimensions of sense of security, Existential anxiety, Tendency to violence, Central prison of Ilam.

Citation(APA): Hosseinzadeh, Ali Hossein, Bagheri, Masoume, Bahmani, Sajjad, Zakizad, Ali (2024). An Investigation into the Influencing Factors on the Tendency to Violence in the Central Prison of Ilam, *Journal of Social Order*, 16(2), 1-34.

Doi: [10.22034/entezam.2024.1278229.2609](https://doi.org/10.22034/entezam.2024.1278229.2609)

بررسی عوامل موثر بر گرایش به خشونت در زندان مرکزی ایلام

چکیده

زمینه و هدف: از آنجایی که شناسایی عوامل موثر بر گرایش به خشونت از مولفه های اصلی تعیین کننده کاهش گرایش به خشونت در زندان و جامعه است، این مقاله با هدف بررسی روند شکل گیری گرایش به خشونت و عوامل موثر بر آن را بر اساس بسط مفاهیم بنیادی گیدنز در خصوص احساس ناامنی، پیش بینی پذیری، اعتماد و اضطراب وجودی، تبیین کرده است.

روش: این تحقیق به روش کمی و از طریق پیمایش انجام شده است و حجم نمونه بر اساس فرمول کوکران مشخص و ۲۰۴ نفر از زندانیان که بین رده سنی ۲۱ تا ۵۸ سال هستند، به روش نمونه گیری تصادفی ساده انتخاب شده اند که ابزار جمع آوری داده ها، پرسشنامه محقق ساخته در قالب طیف لیکرت برای داده های ترتیبی است و برای تعیین پایایی گویه ها از ضریب آلفای کرونباخ و برای سنجش اعتبار پرسشنامه از روش تحلیل عاملی تاییدی و اعتبار صوری استفاده شده است.

یافته ها: میانگین رتبه ای احساس امنیت، احساس امنیت اقتصادی، احساس امنیت فرهنگی، احساس امنیت اجتماعی و اضطراب وجودی به ترتیب برابر با ۲/۰۲، ۱/۹۲، ۲/۰۶، ۲/۰۳ و ۱/۸۷ است. همچنین تحلیل رگرسیونی هرکدام با متغیر وابسته به ترتیب ۰/۴۱ و ۰/۱۳ و ۰/۳۹ و ۰/۲۰ و ۰/۴۳ است. با سطح معناداری ۵ درصد تنها تاثیر چهار فرضیه ی احساس امنیت، احساس امنیت فرهنگی، احساس امنیت اجتماعی و اضطراب وجودی بر گرایش به خشونت تایید شد و آزمون معادلات ساختاری نشان می دهد که مسیر های علی احساس امنیت (فرهنگی و اجتماعی) ۶۹ درصد از واریانس گرایش به خشونت زندانیان را تبیین کرده است.

نتیجه گیری: نتایج آزمون فرضیه ها تاثیر جدی متغیرهای اشاره شده به جزء احساس امنیت اقتصادی بر گرایش به خشونت را تایید می کنند و نتایج معادلات ساختاری نشان می دهد که احساس ناامنی فرهنگی زندانیان موجب افزایش اضطراب وجودی و تقویت گرایش به خشونت در آنان شده است. همچنین احساس ناامنی فرهنگی با تاثیرگذاری بر احساس امنیت اجتماعی و اضطراب وجودی در گرایش به خشونت زندانیان علیه خود و دیگران موثر بوده است. اما افزایش احساس ناامنی اقتصادی مستقل از احساس امنیت فرهنگی و اجتماعی، تاثیر مستقیم بر گرایش خشونت زندانیان علیه دیگران داشته است.

کلیدواژه ها: ابعاد احساس امنیت، اضطراب وجودی، گرایش به خشونت، زندان مرکزی ایلام.

دریافت: ۱۴۰۲/۱۲/۱۴

پذیرش: ۱۴۰۳/۰۲/۳۰

نوع مقاله: مقاله پژوهشی

صص: ۱-۳۴

شناسه دیجیتال (DOI):

[10.22034/entezam.2024.1278229.2609](https://doi.org/10.22034/entezam.2024.1278229.2609)

علی حسین حسین زاده

استاد، دانشکده علوم اجتماعی و اقتصاد، دانشگاه شهید چمران، اهواز، ایران. (نویسنده مسئول)، رایانامه:

alihos81@yahoo.com

معصومه باقری

دانشیار جامعه شناسی دانشگاه شهید چمران اهواز، اهواز، ایران. رایانامه:

m.bagheri@scu.ac.ir

سجاد بهمنی

استاد یار، دانشکده علوم اجتماعی و اقتصاد، دانشگاه شهید چمران، اهواز، ایران. رایانامه:

s.bahmani@scu.ac.ir

علی زکی زاد

دانشجوی دکتری مسائل اجتماعی ایران، دانشکده علوم اجتماعی و اقتصاد، دانشگاه شهید چمران، اهواز، ایران. رایانامه:

alياهو99@yahoo.com

استناد (APA): حسین زاده، علی حسین، باقری، معصومه، بهمنی، سجاد، و زکی زاد، علی (۱۴۰۳). بررسی عوامل موثر بر گرایش به خشونت در زندان مرکزی ایلام. نشریه علمی

انتظام اجتماعی، ۱۶ (۲)، ۱-۳۴.

شناسه دیجیتال: [10.22034/entezam.2024.1278229.2609](https://doi.org/10.22034/entezam.2024.1278229.2609)

گرایش به خشونت، معضلی پیچیده و ریشه های عمیقی در ساختارهای اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جامعه دارد. ریشه های گرایش به خشونت در میان زندانیان را می توان در درون جامعه و روابط و مناسبات حاکم بر آن جستجو کرد. به سخن دیگر خشونت یکی از مظاهر زندگی اجتماعی است و نمی توان جامعه ای را پیدا کرد که در آن، خشونت وجود نداشته باشد. بی شک اجتماعات انسانی در شرایط تغییرات اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی، خواه ناخواه با پدیده خشونت در بطن خویش مواجه هستند؛ اما آنچه حائز اهمیت است، میزان و شدت خشونت در جوامع مختلف انسانی است که برحسب دخالت عوامل گوناگون، از جامعه ای به جامعه دیگر تفاوت دارد. لذا هنگامی که جوامع را در ویژگی آن ها در نظر بگیریم، خشونت را بهتر درک می کنیم (باستاید و رجنیر^۱، ۲۰۲۲: ۱۸۲). این پژوهش به دنبال تبیین گرایش به خشونت با در نظر گرفتن ناهمگونی آن در تلاش برای تعمیق درک ریشه ای آن در زمینه خاص زندان مرکزی استان ایلام است. گرایش به خشونت در زندانیان نه تنها یک خسارت شخصی بلکه یک خسارت اجتماعی نیز است. این پدیده به طور مستقیم و غیر مستقیم در افزایش نرخ جرم و جنایت و افزودن هزینه های دولتی، خانواده ها، ایجاد ترس و ناامنی در جامعه و مشکل بازگشت زندانیان به جامعه نقش اساسی دارد. همچنین مطالعه گرایش به خشونت در زندان می تواند به ارتقای درک نظری جامعه شناسان از خشونت، جرم و جنایت و انحرافات اجتماعی کمک کند.

بر اساس آمار پزشکی قانونی کشور، نزاع در استان ایلام برای زنان ۱۰۰۴ فقره و برای مردان ۲۱۷۷ فقره گزارش شده است که نسبت به پنج سال گذشته، روندی نسبتاً ثابت را نشان می دهد (سازمان پزشکی قانونی کشور- آمار مراجعین نزاع، ۱۴۰۲). همچنین، آمار خشونت برای استان ایلام به ازای هر یکصد هزار نفر جمعیت به ترتیب عبارتند از: مرگ های

مشکوک (قتل، خودکشی و سایر موارد): ۳۸/۳۴، انواع نزاع: ۵۷۷/۰۶، انواع شرارت: ۴۳/۷۳، انواع سرقت: ۸۳۷/۴ و کشف انواع مواد مخدر: ۱۸۲/۶۵ (سالنامه آماری استان ایلام- امور قضایی و جمعیت، ۱۴۰۱). این آمارها نشان دهنده وجود چالش‌های جدی در زمینه خشونت و ناهنجاری‌های اجتماعی در استان ایلام است.

کیفیت زندگی و عملکرد شخصی فرد را نمی‌توان بدون توجه به معیارهای اجتماعی ارزیابی کرد (محمدی و دیگران، ۱۴۰۰: ۱۶۰). لذا، پیشگیری و کاهش گرایش به خشونت مستلزم شناخت و بررسی عوامل اجتماعی گرایش به چنین رفتاری است که از جمله این عوامل می‌توان به احساس ناامنی اشاره کرد که به جهت ماهیت چند بعدی آن و اثرگذاری بر جنبه‌های متعدد زندگی، نقش فراوانی در کیفیت زندگی و همچنین کنش‌های افراد در جامعه دارد.

امروزه، ناامنی به عنوان یک مفهوم بسیار ناهمگون مطرح می‌شود که به نرخ واقعی جرم محدود نمی‌شود بلکه طیف گسترده‌ای از جنبه‌های دیگر از جمله رفاه شخصی، یکپارچگی اجتماعی و اعتماد به نهاده‌های عمومی را در بر می‌گیرد (والنته و پرتگاس^۱، ۲۰۱۸: ۱۶۱). در واقع متناسب با پیچیده شدن روابط اجتماعی و خارج شدن این روابط از حالت‌های ساده اولیه که جنبه فیزیکی و محسوس داشت. عوامل پنهان و غیر فیزیکی امنیت در ابعاد مختلف اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و سیاسی روز به روز اهمیت بیشتری پیدا کرده است (فاطمی موحد و همکاران، ۱۳۹۷: ۲۸).

بنابراین مطالعه تاثیر احساس ناامنی در ابعاد اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی، در گرایش به خشونت در زندانیان به واسطه تاثیر فشارهای ساختاری بر عاملیت‌ها در بستر تاریخی تحولات اجتماعی استان ایلام مانند جنگ تحمیلی، مهاجرت زود رس و آمیختگی زندگی عشایری، روستایی و شهری باهم، برنامه‌های توسعه‌ای، رسانه‌ها و فضای مجازی راهگشاست. زیرا احساس امنیت زندانیان تحت تاثیر تغییرات اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی جامعه،

1. Valente and Pertegas

دستخوش تغییراتی شده است و به طور مستقیم یا غیر مستقیم آنان در انواع خشونت درگیر یا در معرض آن بوده اند و احتمالاً زندانیان بهتر می توانند اطلاعاتی را راجع به تغییرات احساس امنیت و گرایش به خشونت در زندان گزارش کنند و پژوهش حاضر حال باتوجه شرایط اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی استان ایلام و انواع خشونت های رخ داده در آن، سعی دارد بر اساس بسط مدل ناامنی گیدنز، مدل تبیینی روند شکل گیری گرایش به خشونت در زندانیان و عوامل موثر بر آن را ارائه کند. لذا، در این پژوهش، سؤال اصلی زیر مورد بررسی قرار می گیرد؛ چه رابطه ای بین ابعاد احساس امنیت (اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی) با اضطراب وجودی و ایجاد گرایش به خشونت (علیه خود و دیگران) در زندانیان وجود دارد؟ این سؤال به شناسایی روابط پیچیده میان احساس امنیت و رفتارهای خشونت آمیز کمک می کند و می توان راهکارهایی برای کاهش این رفتارها ارائه داد.

پیشینه و مبانی نظری

الف) پیشینه تحقیق

در سال های اخیر، توجه به روابط بین عوامل اجتماعی و مسائل مرتبط با خشونت به عنوان یک پدیده اجتماعی مهم و نگران کننده در جوامع مختلف افزایش یافته است. پژوهش ها نشان می دهند که عوامل اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی تأثیرات عمیقی بر گرایش به خشونت دارند.

در این راستا، جهانی دولت آباد، عشایری و شیرینی (۱۴۰۲) در پژوهشی با عنوان «بررسی رابطه شاخص های کلان اقتصادی با نرخ خودکشی در استان های کشور: تحلیل ثانویه آمارهای ۱۴۰۰ - ۱۳۹۰» به این نتیجه رسیدند که خودکشی همزمان با افزایش بی ثباتی مولفه های اقتصادی در جامعه افزایش می یابد.

سلطانی لف شاکرد، ادریسی و تاج الدین (۱۴۰۱) در پژوهشی با عنوان «کاوشی در خشونت و طرد اجتماعی شهروندان تهران در بستر اخلاق اجتماعی؛ یک نظریه داده بنیاد» به این نتایج رسیدند که زمینه های

فردی، خانوادگی و اجتماعی پدیده ای را به نام بی عدالتی و فاصله اجتماعی در حوزه اجتماعی در افراد مورد مطالعه ایجاد کرده است که باعث شده تعاملات و رویکردهای افراد تحت تاثیر شرایط ذکر شده قرار گیرند و جرائم و خشونت های اجتماعی همچون قتل، خرید و فروش و توزیع و مصرف مواد مخدر، ضرب و جرح، روسپیگری و قوادی، کلاه برداری و سرقت و غیره را مرتکب شوند.

نظری و کهرآزئی (۱۴۰۰) در پژوهشی با عنوان «ارتباط بین عملکرد خانواده، حمایت اجتماعی و وضعیت اقتصادی اجتماعی با خشونت منجر به قتل» نشان دادند که با افزایش سطح عملکرد خانواده و حمایت اجتماعی و مولفه های آن ها میزان خشونت کاهش می یابد و برعکس. همچنین، مشخص شد بین وضعیت اجتماعی اقتصادی با خشونت و مولفه های آن نیز ارتباط معنادار منفی وجود دارد.

علیزاده، ذاکری نصر آبادی و سلیمی (۱۳۹۷) در پژوهشی با عنوان «بررسی عوامل موثر بر ارتکاب جرایم خشن و خاص در بین مجرمین شهرستان سیرجان» به این نتیجه رسیدند که عواملی چون سن، جنسیت، تحصیلات، درآمد، شغل، اعتیاد و سابقه زندان، بر مجرم بودن فرد تاثیرگذار هستند.

بخارایی و زکی زاد (۱۳۹۷) در پژوهشی با عنوان «مطالعه جامعه شناختی تاثیر ابعاد احساس امنیت خانواده گی و فردی بر تمایل به خودکشی در بین دانش آموزان دبیرستانی شهرستان ایلام» به این نتایج رسیدند که با افزایش احساس امنیت اقتصادی خانواده ها، زمینه برای ضعف احساس امنیت فرهنگی آن ها فراهم شده و به اعتماد بنیادین دانش آموزان آسیب رسانده است. این شرایط بر روی احساس امنیت اجتماعی دانش آموزان نیز تأثیر منفی می گذارد؛ به گونه ای که از اضطراب وجودی و درونی رنج می برند که این فرآیند باعث ایجاد تمایل به خودکشی در میان آن ها شده است.

خانعلی زاده بنا و همکاران (۱۳۹۷)، در پژوهشی با عنوان «عوامل اجتماعی موثر بر بروز خشونت در فضای عمومی شهر تهران» نشان دادند که بین

محرومیت اجتماعی و شاخص های آن (از خود بیگانگی، انزوای اجتماعی و عدم رضایت از زندگی) با بروز خشونت از سوی پاسخگویان ارتباط مثبت و مستقیم وجود دارد. همچنین بین مدارای اجتماعی و شاخص های آن (مدارای عمومی، مدارای قومی، مدارای دینی، مدارای ملیتی) و سرمایه اجتماعی و شاخص های آن (اعتماد و مشارکت) با بروز خشونت ارتباط منفی و معکوس وجود دارد.

در ادامه ملکشاهی و بکریزاده (۱۳۹۷) در پژوهشی با عنوان «بررسی علل ارتکاب به قتل در بین شهروندان استان ایلام» به نتایج مشابهی دست یافتند آن‌ها بیان کردند که ۷۹/۷ درصد از شهروندان ایلامی اعتقاد دارند، عوامل اجتماعی، اقتصادی و خانوادگی بر ارتکاب به قتل مؤثر هستند.

تحقیقات اخیر کندی، ابراهیم، کوپل و بوگجا^۱ (۲۰۲۳) در پژوهشی با عنوان «اپیدمیولوژی قتل در میان سالمندان» نشان می‌دهد که مجرمان اغلب سابقه مصرف مواد مخدر یا الکل، بیماری روانی، مواجهه با خشونت و رابطه صمیمی یا خانوادگی با مقتول داشته‌اند.

همینگ، بهاتی، هادوک، شاو و پرت^۲ (۲۰۲۳) در پژوهشی با عنوان «زندانیان مرد چه احساساتی را در زندان تجربه می‌کنند که منجر به خودکشی و خشونت می‌شود؟» به این نتایج رسیدند که زندانیان مرد بین آن احساساتی که در خارج از خود نشان می‌دهند و آن احساساتی درونی که منجر به خودکشی و یا خشونت می‌شود، مرزبندی می‌کنند. در واقع، میزان ناگویی هیجانی (به عنوان یک مشکل در شناسایی و برقراری تبادل احساسات) در زندانیان بیشتر از سایر افراد دیگر است. به طور خاص، احساسات درونی به تصویر کشیده شده در این مطالعه به دو دسته تقسیم می‌شوند. آشفتگی درونی و فقدان احساسات. شرکت کنندگان اظهار داشتند که عمدتاً ترس ریشه سایر احساسات تجربه شده است. نکته حائز اهمیت این مطالعه میزان زیادی از همپوشانی در احساسات تجربه شده قبل از اقدام به خودکشی و خشونت را

1. Kennedy, Ibrahim, Koppel, Bugeja

2. Hemming, Bhatti, Haddock, Shaw & Pratt

نشان داد که نشان دهنده وجود یک مسیر مشترک برای خودکشی و خشونت است.

یانگ، سالیوان، هارت و پالیتسکی^۱ (۲۰۲۱) در پژوهشی با عنوان «جهت گیری های ناامن: یک رویکرد شخص محور نسبت به نگرانی های وجودی» نشان دادند که نتایج از روابط فرض شده بین جهت گیری های نا امنی و متغیرهای اجتماعی - فرهنگی و شخصیتی حمایت می کنند (به عنوان مثال، افراد دارای معنی نگرانی، کم تر مذهبی هستند تا افراد دارای اهمیت اجتماعی). این مسئله دلالت هایی برای رفاه جهانی در بر دارد، از جمله این احتمال که جهت گیری های نا امنی ممکن است افراد را نسبت به برخی از انواع پریشانی بیشتر آسیب پذیر کند (برای مثال اضطراب در برابر افسردگی).

ژائو، استیون و لیو^۲ (۲۰۲۰) در پژوهشی با عنوان «انطباق تأثیر عوامل واردات و محرومیت بر زندان: بینش هایی از زندان های چین» نشان دادند که سازگاری با زندان بیشتر با عوامل وارداتی مانند تعلق به استان محل تولد، وابستگی به والدین و همسالان، و انسجام محله مرتبط است. همچنین، طول مدت محکومیت به طور غیرمنتظره ای با سازگاری مرتبط است. این مطالعه نتوانست حمایت کاملی برای فرضیه های مربوط به عوامل محرومیتی پیدا کند. به طور خاص، طول مدت محکومیت به عنوان تنها متغیری که به طور مداوم با سازگاری ارتباط مثبت دارد، مشاهده شد.

اسکار، لوکدام، لیبلینگ، موریقی، هالیتی، روشیتی و مودویگ^۳ (۲۰۱۹) در پژوهشی با عنوان «کیفیت زندگی زندانی، خشونت و سلامت روانی در زندان دوبراوا» نشان دادند که بین بار علائم اضطراب، خشونت فیزیکی و خشونت روانی و کیفیت زندگی در زندان ارتباط منفی معناداری وجود دارد. بدین معنا که سطوح بالاتر اضطراب و مواجهه با خشونت با کیفیت پایین تر زندگی در زندان مرتبط است. زندانیانی که با خشونت مواجه نشده بودند گزارش کردند که

1. Young, Sullivan, Hart & Palitsky

2. Zhao, Steven & Liu

3. Skar, Lokdam, Liebling, Muriqi, Haliti, Rushiti & Modvig

کیفیت زندگی آن‌ها با گذشت زمان افزایش یافته است درحالی که افرادی که با خشونت مواجه شده بودند این بهبود را تجربه نکردند و محیطی با سطوح بالاتر احترام، انصاف، انسانیت و روابط خوب بین کارکنان و زندانیان با سطوح پایین تر خشونت مرتبط بود که زندان را به مکانی تحمل پذیرتر برای زندانیان و محیط کاری بهتر برای کارکنان تبدیل می کرد.

در نهایت دی ریبرا، تراژتنبگ، شندرویچ و موری^۱ (۲۰۱۹) در پژوهشی با عنوان «رابطه جوانان با پدیده خشونت در کشورهای با درآمد کم ومتوسط» نشان دادند که خشونت جوانان با متغیرهای جنسیت مردانه، تکانشگری، اختلالات سلوک، مقاربت جنسی در سنین پایین، سیگار کشیدن، مصرف الکل، استفاده از داروهای غیرقانونی، قلدری، رنجش از قربانی شدن مجرمانه، داشتن همسالان مجرم بزهکار و تماشای صحنه های خشن تلویزیونی رابطه معنادار دارد.

پژوهش حاضر در ادامه پژوهش های ذکر شده در بالا به بررسی عوامل موثر بر در گرایش به خشونت می پردازد. وجه تمایز عمده پژوهش حاضر از پژوهش های پیشین ارائه مدلی تبیینی از متغیر گرایش به خشونت بر اساس ابعاد احساس امنیت با استفاده از آزمون معادلات ساختاری است که در هیچ یک از پژوهش های بالا مورد توجه قرار نگرفته است. این تحقیق می تواند به غنای ادبیات موجود کمک کرده و راهکارهایی برای کاهش پدیده های خشونت آمیز ارائه دهد.

(ب) مبانی نظری

خشونت به عنوان استفاده عمدی از زور یا قدرت فیزیکی، تهدید شده یا واقعی، علیه خود، شخص دیگر، یا علیه یک گروه یا جامعه، تعریف شده است. که به احتمال زیاد منجر به جراحت، مرگ، آسیب روانی، توسعه ناکارآمد یا محرومیت می شود (باگست، لوند و ویرتز^۲، ۲۰۲۳: ۱).

1. de Riber, Trajtenberg, Shenderovich & Murray
2. Buggs, Lund & Kravitz Wirtz

نظریه های انواع خشونت: دورکیم خودکشی را بر حسب دو متغیر مستقل، یعنی یکپارچگی و هنجار، تشریح و تبیین می کند. یکپارچگی و هنجار اگر بیش یا کمتر از حد معمول باشند باعث خودکشی می شوند (استونز^۱، ۱۴۰۰: ۸۰-۸۲). هنری و شرت^۲ در نظریه محدودیت بیرونی مدعی هستند که افرادی به شدت دچار ناکامی شده اند، اگر محدودیت بیرونی ضعیفی را تجربه کرده باشند، کنش پرخاشگرانه خودگرا (درون گرا) یعنی خودکشی و اگر از محدودیت بیرونی قوی رنج کشیده باشند، کنش پرخاشگرانه دیگرگرا (برون گرا) یعنی دیگرکشی را انتخاب می کنند (صدیق سروسستانی، ۱۴۰۱: ۱۳۹). همچنین گالتونگ^۳ از «خشونت ساختاری» به عنوان آسیب جسمی و روانی بحث می کند که از سیستم های اجتماعی، سیاسی و اقتصادی استثمارگرانه و ناعادلانه ناشی می شود که افراد را از درک پتانسیل خود باز می دارد. اغلب تمایز بیشتری بین خشونت ابزاری و بیانی قائل می شود. خشونت ابزاری عموماً به یک هدف خاص مانند به دست آوردن پول از طریق تهدید محدود می شود، در حالی که خشونت بیانی برای رضایت درونی انجام می شود، مانند جنایت ناشی از نفرت، که در آن ترور قربانی به خودی خود هدف است. مک دویت^۴ و همکاران گونه شناسی معروف مجرمان جنایت نفرت را از خشونت تدافعی (برای "حفاظت از محله ها") متمایز می کند و تلافی جویانه (پاسخی به یک حادثه واقعی یا شایعه شده) از خشونت بیانی که با انگیزه یک "ماموریت" ("خلاص کردن جهان از شر")، (کورگن^۵، ۲۰۱۷: ۱۷۹ و ۱۷۸).

در این پژوهش سعی شده است با استفاده از بسط مدل احساس ناامنی گیدنز^۶ ذیل آراء آرچر^۷، کندی و همکاران، اینگلهارت^۸، بوزان و ویر^۹، مردم روش

1. Astons
2. Henry and Short
3. Galtung's
4. McDevitt
5. Korgen
6. Giddens
7. Archer
8. Inglehart
9. Buzan and Wæver

شناسی^۱، تیلیچ^۲، آزمایش نقض^۳ عوامل موثر بر گرایش به خشونت را در میان زندانیان مورد بررسی و آزمون قرار دهد.

احساس امنیت وجودی اطمینانی است که بیشتر انسان‌ها به ثبات محیط‌های اجتماعی و مادی کنش اطراف خود دارند. این ارتباط نزدیکی با "احساس قابل اعتماد بودن افراد و اشیاء" دارد که برای اعتماد مهم است (واکرا، آراندا و رودریگز^۴، ۲۰۱۷: ۲۹۹).

عوامل احساس ناامنی: گیدنز عوامل احساس ناامنی وجودی را در یک سیستم تحلیلی با نظام‌های کارشناسی، نشانه‌های نمادین که با عدم اعتماد بنیادین مرتبط و خطر کردن و سؤال‌های وجودی را که با اضطراب وجودی مرتبط هستند، تعریف می‌کند. از دید او، تمام گستره مدرنیته از چنین مقوله‌های انتزاعی تشکیل شده است که احساس ناامنی را وارد زندگی ما می‌کنند (بیات، ۱۳۸۸: ۱۱۲) و از سوی دیگر گیدنز، بررسی عادی شدن، برای تبیین اشکال ویژه رابطه بین نظام امنیت پایه از یک طرف و فرآیندهای به صورت بازتابی ساخته شده ذاتی در ویژگی دوره‌های ملاقات‌ها از طرف دیگر، شاه کلید را برای ما فراهم می‌آورد. فشارهای ساختاری همیشه از طریق انگیزه‌ها و دلایل عامل‌ها عمل می‌کنند، شرایط و پیامدهایی (غالباً به شیوه‌های مبهم و پیچیده) ایجاد می‌کنند که بر انتخاب‌های در دسترس سایرین و آنچه آن‌ها از هر انتخابی که دارند، می‌خواهند، مؤثرند (گیدنز، ۱۴۰۱: ۸۸ و ۳۲۲).

نقد آرچر: آرچر عناصر نظریه اجتماعی گیدنز را از یک مسیر فشرده زدایی عبور می‌دهد تا عناصر نسبتاً مستقل واقعیت اجتماعی را از هم مجزا کند (پارکر^۵، ۱۳۹۲: ۱۳۶). در واقع رویکرد ساخت یابی گیدنز نیازمند توسعه بیشتر است. لذا بایستی در موضوع ساختاریابی فشرده سازی انجام گیرد و به استقلال عوامل ساختار اجتماعی توجه شود که آرچر اشاره می‌کند باید ساختار

1. Ethnomethodology

2. Tillich

3. breaching experiment

4. Vaquera, Aranda & Rodriguez

5. Parker

فرهنگی و اجتماعی را از هم تفکیک کرد که در این پژوهش ما ساختار اقتصادی را نیز اضافه کرده ایم. همچنین، فشرده زدایی، ساختارهای کشورهای در حال توسعه را قابل رویت و مطالعه می کند.

بسط مدل احساس ناامنی: بنابراین برای بسط مدل ناامنی وجودی گیدنز و در راستای نقدهای آرچر در خصوص فشرده زدایی در رویکرد نظری گیدنز می توان گفت در نظام کارشناسی به معنای انواع نظام های کارشناسی و ضرورت مبتنی بر دانش ها و مقررات اجرایی قابل انتقال از شخصی به شخص دیگر است ما به جنبه فرهنگ و در نشانه های نمادین به معنای رسانه های مبادلاتی خاصی که دارای ارزش های استاندارد شده هستند و بنابراین در متن انواع نامحدودی از موارد قابلیت معاوضه و داد و ستد پیدا می کنند. به جنبه های اقتصادی و در خطر کردن و سئوالات وجودی به معنای پرسش از نفس هستی انجام امور روزمره، هویت شخص، شناخت ضمیر دیگران و پایان زندگی، ما به جنبه اجتماعی مدل احساس ناامنی گیدنز نزدیک می شویم.

احساس امنیت اقتصادی: کندی و همکاران می گویند که نظریه های نابرابری بر آثار ویژگی های پایگاهی تاکید دارند نظیر منزلت و درآمد. نابرابری در توزیع پاداش های کنترل اجتماعی را بی ثبات می سازد و رابطه بین شخصی را سست می نماید که سرانجام به خشونت فزاینده منجر می شود (یوسفوند، احمدی، محسنی تبریزی، ابوالحسنی و محبوبی منش، ۱۳۹۴: ۴۳).

احساس امنیت فرهنگی: فرهنگ یک جامعه به میزانی شکل می گیرد که مردم آن احساس می کنند که بقا امن یا ناامن است (اینگلهارت، ۲۰۱۸: ۸) توسعه اجتماعی-اقتصادی تمایل به ایجاد تفاوت های ارزشی بین نسلی و تغییر به سمت تأکید قوی تر بر ارزش های ابراز وجود دارد... تغییر کلیدی فرهنگی تغییر از بقا به ارزش های ابراز وجود است (اینگلهارت، ۲۰۱۸: ۱۳۴). در جایی که تغییر ارزش رخ داده است، تفاوت های بین نسلی به طور قابل ملاحظه ای قوی است (آبرامسون^۱ و اینگلهارت، ۱۹۹۵: ۱۳۶ و ۱۳۷).

1. Abramson

احساس امنیت اجتماعی: مربوط به گروه‌ها و هویت آنهاست. پیوندهای تجربی اغلب زمانی وجود خواهند داشت که شرایط اجتماعی زندگی فردی بر فرآیندهای شناسایی جمعی تأثیر بگذارد. مفهوم امنیت اجتماعی در سطح فردی و عمدتاً به پدیده‌های اقتصادی اشاره نمی‌کند اما در سطح هویت‌های جمعی و اقدامات انجام شده برای دفاع از این هویت‌های «ما» است (بوزان و ویر، ۱۹۹۸: ۱۲۰).

اضطراب وجودی: تیلیچ استدلال می‌کند که اضطراب‌های وجودی به سه شکل ظاهر می‌شوند. اولین به نگرانی‌های سرنوشت و مرگ مربوط می‌شود. دومی مربوط به اضطراب پوچی و بی‌معنی است. سوم، نگرانی‌های گناه و محکومیت وجود دارد که نگران‌کننده است نیاز مردم به احساس هدف، سرنوشت و تایید اخلاقی. تیلیچ استدلال می‌کند که در حالی که هر سه شکل اضطراب همیشه حضور دارند و عمیقاً به هم پیوسته اند اهمیت نسبی آن‌ها در زمینه‌های مختلف تغییر می‌کند (براونینگ^۱: ۲۰۱۸: ۳۳۷ و ۳۳۸).

آزمایش نقض: در آزمایش نقض (برگرفته از پاره‌ای تحقیقات اولیه مردم‌روشناسی است)، واقعیت اجتماعی نقض می‌شود تا روش‌های مردم در به وجود آوردن واقعیت اجتماعی روشن شود. فرض اساسی این نوع تحقیق این است که نه تنها خلق روشمند حیات اجتماعی همواره صورت می‌گیرد بل شرکت‌کنندگان از این که مشغول چنین کنشی اند آگاه نیستند.

هدف آزمایش نقض مختل کردن روال‌های معمولی است تا فرایند خلق و باسازی دنیای روزمره را بتوان مشاهده و مطالعه کرد. فرض می‌شود شیوه برخورد مردم با این نقض‌ها مطالب زیادی درباره نحوه پرداختن مردم به زندگی روزمره‌شان به ما می‌آموزد. گو این که این آزمایش‌ها بی‌ضرر می‌نماید غالباً باعث واکنش‌های عاطفی تند می‌شود. این واکنش‌های شدید مبین اهمیتی است که مردم برای پرداختن به امور عادی و عرفی قائل اند (ریتزر^۲: ۱۴۰۲: ۵۳۳ و ۵۳۵).

1. Browning
2. Ritzer

بر این اساس وقتی انسان ها در تعامل ساختارهای اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی با عاملیت خودشان دچار آزمایش نقض کننده (چیزی شبیه به آنومی) می شوند دچار عدم پیش بینی رفتار و اضطراب وجودی می شوند. به سخن دیگر احساس امنیت (پیش بینی پذیری و اعتماد) نمی کنند و از اضطراب و جودی رنج می برند و احتمالاً رفتارهای خشن علیه خود و دیگران انجام می دهند. چون زمانی که بسیاری از رویداد ها در جامعه ای غیر قابل پیش بینی و کنترل ناپذیر باشند افراد سطح تحمل شان پایین می آید چون انتظاراتشان که جنبه اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی دارد برآورده نشده یا میان این انتظارات تضاد و تناقضی وجود داشته است. لذا می توان تاثیر احساس ناامنی (در ابعاد اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی) را بر گرایش به خشونت در قالب مدل (شکل ۱) و فرضیه های زیر ترکیب بندی کرد:

شکل ۱. مدل نظری پژوهش

فرضیه های پژوهش

فرضیه اول: به نظر می‌رسد بین احساس امنیت (اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی) و میزان گرایش به خشونت رابطه معنادار وجود دارد.

فرضیه دوم: به نظر می‌رسد بین احساس امنیت اقتصادی و میزان گرایش به خشونت رابطه معنادار وجود دارد.

فرضیه سوم: به نظر می‌رسد بین احساس امنیت فرهنگی و میزان گرایش به خشونت رابطه معنادار وجود دارد.

فرضیه چهارم: به نظر می‌رسد بین احساس امنیت اجتماعی و میزان گرایش به خشونت رابطه معنادار وجود دارد.

فرضیه پنجم: به نظر می‌رسد بین میزان اضطراب وجودی و میزان گرایش به خشونت رابطه معنادار وجود دارد.

روش

ماهیت پژوهش از نظر هدف کاربردی و از نظر روش و ماهیت توصیفی از نوع پیمایش است و جامعه آماری این تحقیق شامل مردانی است که تعداد آنان در زمان تحقیق ۴۰۰ نفر بودند که در زندان مرکزی شهر ایلام در سال ۱۴۰۲ به سر می‌برند و همچنین تعداد زنان زندانی کمتر از ده نفر بودند که به خاطر عدم معناداری آماری از آنان صرف نظر شده است. روش نمونه‌گیری تصادفی ساده است و بر اساس داده‌های بدست آمده از پیش‌آزمون، واریانس برآوردی جمعیت آماری مشخص و سپس بر پایه فرمول کوکران و به خاطر محدودیت حفاظتی امور زندان‌ها جهت کل شماری، حجم نمونه ۱۹۶ نفر برآورد گردید که جهت احتیاط در عدم پاسخگویی ۲۰۴ نفر از جمعیت آماری ۴۰۰ نفری انتخاب شدند که در محدوده سنی ۵۸-۲۱ سال بودند. ابزار گردآوری داده‌ها پرسشنامه محقق ساخته است برای استاندارد سازی ابزار اندازه‌گیری و همچنین به منظور بررسی پایایی ابزار اندازه‌گیری، ابتدا ۳۰ پرسشنامه در میان جمعیتی مشابه جمعیت آماری پژوهش، شامل ۳۰ مرد زندانی، مورد پیش

آزمون قرار گرفت و با استفاده از تکنیک آلفای کرونباخ، مقادیر آن ۰/۷۱ به دست آمده است. برای ارزیابی روایی پژوهش حاضر از دو شیوه اعتبار صوری و سازه استفاده شده است. بعد از تایید اعتبار صوری پرسشنامه توسط متخصصین با تحلیل عاملی تاییدی، روایی گویه ها و متغیرها بررسی شد که نتایج عاملی تاییدی، نشان دهنده همسازی درونی بالای گویه ها و متغیرهای پژوهش است. همچنین جهت کاهش ابعاد و اعتبار داده ها برای جمع کردن گویه ها و ساختن سازه ها، توسط دستور قابلیت اعتماد و تحلیل عاملی در نرم افزار اس پی اس اس داده ها پاک سازی شده اند؛ بدین گونه که متغیر وابسته گرایش به خشونت دارای ابعاد علیه خود و دیگران است که به کمک تحلیل عاملی اکتشافی شاخص های زیر انتخاب و در سطح ترتیبی در قالب طیف لیکرت سنجیده شده است:

خشونت علیه خود شامل؛ (۳۷۷t) ای کاش به دنیا نیامده بودم؛ (۴۰۷t) نقشه کشیدن برای خودکشی؛ (۴۱۷t) مصرف مواد مخدر، دخانی و الکلی؛ (۴۲۷t) خشم علیه خود. خشونت علیه دیگران؛ (۴۷۷۰) ضربه زدن به اموال یا حمله کردن به کسی؛ (۵۰۷۰) انجام خشونت در فضای مجازی و واقعی؛ (۵۱۷۰) انجام نمونه ای خاص از رفتار خشونت آمیز؛ (۵۲۷۰) احساس ارزشمندی و احترام به خاطر انجام خشونت؛ (۵۳۷۰) شرکت در نزاع و درگیری.

همچنین متغیرهای مستقل شامل احساس امنیت در ابعاد اقتصادی (پایگاه اقتصادی-اجتماعی)، فرهنگی (تضاد ارزش ها و هنجارها و شکاف نسلی) و اجتماعی (هویت و سرمایه اجتماعی) و اضطراب وجودی است که به کمک تحلیل عاملی شاخص های زیر انتخاب و در سطح ترتیبی در قالب طیف لیکرت سنجیده شده است:

احساس امنیت اقتصادی شامل؛ (۵۷e) میزان موفقیت در تامین نیازهای اولیه خانواده؛ (۵۹e) مقایسه امکانات رفاهی خانواده با دیگران.

احساس امنیت فرهنگی شامل؛ (۴C) احساسات و اندیشه های قدیمی اطرافیان؛ (۵C) اهمیت ارزش های جدید؛ (۸C) خستگی از باید ونبایدها.

احساس امنیت اجتماعی شامل؛ (۱۲S) داشتن هویت ایرانی؛ (۱۴S) کمک به حل مشکلات دیگران؛ (۱۶S) داشتن ارتباط صمیمی با اطرافیان؛ (۲۰S) اهمیت داشتن افکار و احساسات دیگران. اضطراب وجودی شامل؛ (۳۰a) من فقط زنده ام؛ (۳۲a) من برای چه خلق شده ام؛ (۳۴a) اهمیت نداشتن زندگی من (جدول شماره ۶).

اطلاعات به دست آمده با استفاده از روش های آماری توصیفی نظیر میانگین،مد،انحراف معیار و از روش های آمار استنباطی نظیر ضریب همبستگی، تحلیل رگرسیون خطی ساده و آزمون مدل یابی معادلات ساختاری با استفاده از نرم افزار پی اس اس و اموس تحلیل و بررسی شده اند.

در مرحله بعدی در ابتدا بر روی داده ها توصیف تک متغیره و تحلیل رگرسیونی صورت گرفته است و در ادامه مدل توسط دو استراتژی پیرایشی(کم کردن متغیر) و آرایشی(اضافه کردن متغیر) اصلاح شده است و در نهایت از روش محاسبه ضریب حداقل مربعات تعمیم یافته^۱ مخصوص داده های های ترتیبی است جهت آموزن مدل استفاده شده است که مخصوص محاسبه داده های ترتیبی است و جهت استفاده محققین دیگر، داده های خام تبدیل به داده های کوواریانسی شده است(جدول شماره ۶).

یافته ها

فرض اصلی پژوهش حاضر بر اساس چارچوب نظری استنباطی و مفاهیم بنیادین گیدنز پیرامون مفهوم احساس امنیت و اضطراب وجودی و شاخص ها و رابطه آن ها با گرایش به خشونت طراحی شده است؛ بنابراین ابتدا به مبحث آمار توصیفی و آزمون فرضیه های پژوهش از جمله آزمون روابط همبستگی و رگرسیون خطی ساده پرداخته شده است. در پایان با استفاده از آزمون معادلات

1. Generalized Least Square

ساختاری، تأثیرات مستقیم و غیر مستقیم هر یک از متغیرهای پژوهش بر متغیر وابسته شناسایی شده است.

آماره‌های توصیفی

پس از جمع بندی گویه های احساس امنیت پاسخگویان، طبق جدول ۱، می توان گفت احساس امنیت اقتصادی پاسخگویان با میانگین رتبه ای ۱/۹۲ و ضریب تغییرات ۴۶/۸۷ درصد، عمدتا حدود ۴۶/۶ درصد بالا است.

همچنین احساس امنیت فرهنگی پاسخگویان با میانگین رتبه ای ۲/۰۶ و ضریب تغییرات ۳۳/۸۵ درصد، عمدتا حدود ۴۱/۷ درصد پایین است. اما ضریب تغییرات نشان می دهد داده ها در این متغیر یک دست هستند چون پراکندگی و فاصله ای کمتری نسبت به سایر متغیرها از میانگین دارد.

احساس امنیت پاسخگویان با میانگین رتبه ای ۲/۰۲ و ضریب تغییرات ۰/۳۹ درصد، عمدتا ۴۰/۷ درصد پایین است و احساس امنیت اجتماعی پاسخگویان با میانگین ۲/۰۳ و ضریب تغییرات ۴۱/۸۷ درصد، عمدتا حدود ۳۷/۱۷ درصد پایین است و اضطراب وجودی پاسخگویان با میانگین رتبه ای ۱/۸۷ و ضریب تغییرات ۴۵/۴۵ درصد عمدتا حدود ۴۳/۱ درصد بالا است.

در جدول ۲، میزان گرایش به خشونت در سطح متوسط (۴۷/۱ درصد) و خشونت علیه خود نیز نسبتا در سطح متوسط است (۴۱/۷ درصد) اما میزان خشونت علیه دیگران بالا است (۶۳/۷ درصد).

جدول ۱. آماره های توصیفی متغیر های مستقل احساس امنیت و اضطراب وجودی در زندانیان

متغیر	بالا (۱)	متوسط (۲)	پایین (۳)	میانگین رتبه ای	انحراف معیار	ضریب تغییرات	درصد ردیفی (تعداد)
احساس امنیت	۳۸/۲	۲۱/۱	۴۰/۷	۲/۰۲	۰/۷۸	۰/۳۹	۱۰۰ (۲۰۴)
احساس امنیت اقتصادی	۴۴/۶	۱۸/۱	۳۷/۱	۱/۹۲	۰/۹۰	۴۶/۸۷	۱۰۰ (۲۰۴)
احساس امنیت فرهنگی	۳۵/۷	۲۲/۵	۴۱/۷	۲/۰۶	۰/۸۸	۳۳/۸۵	۱۰۰ (۲۰۴)

متغیر	بالا (۱)	متوسط (۲)	پایین (۳)	میانگین رتبه ای	انحراف معیار	ضریب تغییرات	درصد ردیفی (تعداد)
احساس امنیت اجتماعی	۳۴/۷	۲۷/۵	۳۷/۷	۲/۰۳	۰/۸۵	۴۱/۸۷	۱۰۰ (۲۰۴)
اضطراب وجودی	۴۳/۱	۲۷	۲۹/۹	۱/۸۷	۰/۸۵	۴۵/۴۵	۱۰۰ (۲۰۴)

جدول ۲. آماره های توصیفی متغیر وابسته گرایش به خشونت در زندانیان

متغیر	بالا (۱)	متوسط (۲)	پایین (۳)	میانگین رتبه ای	انحراف معیار	ضریب تغییرات	درصد ردیفی (تعداد)
گرایش به خشونت	۴۷/۱	۳۱/۹	۲۱/۱	۱/۷۴	۰/۷۸	۴۵	۱۰۰ (۲۰۴)
خشونت علیه خود	۴۱/۷	۱۹/۱	۳۹/۲	۱/۹۸	۰/۹۰	۴۵/۴۵	۱۰۰ (۲۰۴)
خشونت علیه دیگران	۶۳/۷	۱۵/۷	۲۰/۶	۱/۵۷	۰/۸۱	۵۱/۵۹	۱۰۰ (۲۰۴)

آزمون فرضیه‌ها:

فرضیه اول: به نظر می‌رسد بین احساس امنیت (در ابعاد اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی) و میزان گرایش به خشونت رابطه معنادار وجود دارد.

نتایج جدول ۳، نشان می‌دهد ضریب رگرسیونی استاندارد شده با اطمینان ۰/۹۹ و سطح خطای کوچک تر از ۰/۰۱ برابر با ۰/۴۱ است؛ بدین معنا که به ازای افزایش یک انحراف استاندارد کاهش احساس امنیت زندانیان، گرایش به خشونت در آنان نیز به میزان ۰/۴۱ انحراف استاندارد افزایش خواهد یافت و ضریب تعیین تعدیل شده آن نیز برابر با ۰/۱۶ است که نشان می‌دهد متغیر احساس امنیت، ۱۶ درصد از تغییرات گرایش به خشونت را تبیین می‌کند؛ بنابراین این فرضیه تایید می‌شود و قابل تعمیم به جمعیت آماری پژوهش است و نقش تبیین کننده ای در روند شکل گیری گرایش به خشونت دارد.

فرضیه دوم: به نظر می‌رسد بین احساس امنیت اقتصادی و میزان گرایش به خشونت رابطه معنادار وجود دارد.

نتایج جدول ۳، نشان می‌دهد ضریب بتای بین این دومتغیر در سطح خطای بیشتر از ۰/۰۵ برابر ۰/۱۳ است و ضریب تعیین تعدیل شده آن برابر ۱/۳ درصد است؛ بنابراین این فرضیه رد می‌شود و قابل تعمیم به جامعه آماری نیست. طبق این یافته نمی‌توان گفت کسانی که احساس ناامنی اقتصادی دارند لزوماً گرایش به خشونت دارند و برعکس.

فرضیه سوم: به نظر می‌رسد بین احساس امنیت فرهنگی و میزان گرایش به خشونت رابطه معنادار وجود دارد.

نتایج جدول ۳، نشان می‌دهد ضریب رگرسیونی استاندارد شده با اطمینان ۰/۹۹ و سطح خطای کوچک‌تر از ۰/۰۱ برابر با ۰/۳۹ است؛ بدین معنا که به ازای افزایش یک انحراف استاندارد احساس ناامنی فرهنگی زندانیان، گرایش به خشونت در آنان نیز به میزان ۰/۳۹ انحراف استاندارد افزایش خواهد یافت و ضریب تعیین تعدیل شده آن نیز برابر با ۰/۱۵ است که نشان می‌دهد متغیر احساس امنیت فرهنگی، ۱۵ درصد از تغییرات گرایش به خشونت را تبیین می‌کند؛ بنابراین این فرضیه تایید می‌شود و قابل تعمیم به جمعیت آماری پژوهش است و نقش تبیین‌کننده‌ای در روند شکل‌گیری گرایش به خشونت دارد.

فرضیه چهارم: به نظر می‌رسد بین احساس امنیت اجتماعی و میزان گرایش به خشونت رابطه معنادار وجود دارد.

نتایج جدول ۳، نشان می‌دهد ضریب رگرسیونی استاندارد شده با اطمینان ۰/۹۵ و سطح خطای کوچک‌تر از ۰/۰۵ برابر با ۰/۲۱- است؛ بدین معنا که به ازای افزایش یک انحراف استاندارد احساس امنیت اجتماعی زندانیان، گرایش به خشونت در آنان نیز به میزان ۰/۲۱- انحراف استاندارد کاهش خواهد یافت و ضریب تعیین تعدیل شده آن نیز برابر با ۰/۳۸ است که نشان می‌دهد متغیر احساس امنیت اجتماعی، ۳/۸ درصد از تغییرات گرایش به خشونت را تبیین می‌کند.

کند؛ بنابراین این فرضیه تایید می شود و قابل تعمیم به جمعیت آماری پژوهش است و نقش تبیین کننده ای در روند شکل گیری گرایش به خشونت دارد.

فرضیه پنجم: به نظر می رسد بین میزان اضطراب وجودی و میزان گرایش به خشونت رابطه معنادار وجود دارد.

نتایج جدول ۳، نشان می دهد ضریب رگرسیونی استاندارد شده با اطمینان ۰/۹۹ و سطح خطای کوچک تر از ۰/۰۱ برابر با ۰/۴۳ است؛ بدین معنا که به ازای افزایش یک انحراف استاندارد اضطراب وجودی زندانیان، گرایش به خشونت در آنان نیز به میزان ۰/۴۳ انحراف استاندارد افزایش خواهد یافت و ضریب تعیین تعدیل شده آن نیز برابر با ۰/۱۸۵ است که نشان می دهد متغیر احساس امنیت، ۱۸/۵ درصد از تغییرات گرایش به خشونت را تبیین می کند؛ بنابراین این فرضیه تایید می شود و قابل تعمیم به جمعیت آماری پژوهش است و نقش تبیین کننده ای در روند شکل گیری گرایش به خشونت دارد.

جدول ۳. ضرایب رگرسیون خطی ساده متغیرهای پژوهش (آزمون فرضیه های پژوهش)

متغیر مستقل	متغیر وابسته	ضریب همبستگی (Beta)	ضریب تعیین تعدیل شده	سطح معناداری
احساس امنیت	گرایش به خشونت	۰/۴۱	۰/۱۶۵	۰/۰۰۰
احساس امنیت اقتصادی	گرایش به خشونت	۰/۱۳۴	۰/۰۱۳	۰/۰۵۶
احساس امنیت فرهنگی	گرایش به خشونت	۰/۳۹	۰/۱۴۹	۰/۰۰۰
احساس امنیت اجتماعی	گرایش به خشونت	-۰/۲۰۶	۰/۰۳۸	۰/۰۰۳
اضطراب وجودی	گرایش به خشونت	۰/۴۳۴	۰/۱۸۵	۰/۰۰۰

معادلات ساختاری:

مطابق شکل شماره ۲، نتایج تبیینی و بر ساخته از مدل ساختاری حاکی از آن است که در یک مسیر کلی ترسیم شده با کاهش احساس امنیت (در ابعاد دوگانه فرهنگی و اجتماعی) اضطراب وجودی بالا می رود و این فرایند باعث افزایش گرایش خشونت (در ابعاد دوگانه خشونت علیه خود و دیگران) شده است. مطابق شکل ۳، در مدل تفکیکی، در چهار مسیر گرایش به خشونت علیه خود و دیگران تبیین شده است. بدین صورت که در مسیر اول، با افزایش میزان

احساس ناامنی فرهنگی، میزان اضطراب وجودی بالا می رود و این فرایند موجب افزایش خشونت علیه خود شده است که افزایش خشونت علیه دیگران را به همراه دارد. در مسیر دوم، با افزایش میزان ناامنی فرهنگی، میزان امنیت اجتماعی کاهش و میزان اضطراب وجودی بالا می رود. این فرایند موجب افزایش خشونت علیه خود و در مرحله بعد موجب خشونت علیه دیگران شده است. در مسیر سوم، افزایش میزان احساس ناامنی فرهنگی، میزان احساس امنیت اجتماعی پایین می آید و خشونت علیه دیگران افزایش می یابد. در مسیر چهارم، احساس ناامنی اقتصادی بی واسطه موجب افزایش خشونت علیه دیگران شده است. بر اساس نتایج مدل تصحیح شده شکل شماره ۲ و جدول شماره ۴، ضریب کی دو مدل^۱ برابر ۷۳/۹۷ است که با درجه آزادی ۵۹ در سطح $P=0/091$ از لحاظ آماری معنادار نیست؛ چون این سطح معناداری بالاتر از ۰/۰۵ است؛ بنابراین آزمون مجذور کای برازش دقیق مدل را با داده های مشاهده شده را تایید می کند. همچنین سایر ضرایب نیکویی برازش مدل^۲ را تایید می کنند. مانند جذر برآورد واریانس خطای تقریب^۳ (RMSEA) برابر ۰/۰۳۵ است که از مرز قابل قبول ۰/۰۸ کمتر است می توان نتیجه گرفت اندازه خطای برآورد مدل در جامعه چندان بزرگ نیست و میزان قابل قبولی به شمار می رود. شاخص برازش تطبیقی^۴ (CFI) معتبرترین شاخصی است که برای برازش مدل به کار می رود. هر چه ضریب این شاخص نزدیک به ۱/۰ باشد مدل با داده ها برازش بهتری دارد. مقدار این شاخص برابر ۰/۹۰۳ است که نشان می دهد مدل با داده ها برازش دارد. علاوه بر این، اکثرا ضرایب مسیر نیز در سطح ۹۹ درصد معنادار هستند. بارهای عاملی استاندارد معرف های متغیرهای وابسته و مستقل نیز اکثرا بیشتر از ۰/۵۰ هستند که میزان قابل قبولی به شمار می رود و نشان دهنده شاخص بودن معرف ها برای متغیرهای نهفته است همچنین مطابق شکل ۲، میزان ضرایب تعیین هر یک از شاخص ها برای متغیر نهفته را نشان می دهند. بیشتر معرف ها بیش از ۶۰

1. Chi-Square

2. Goodness-of-Fit Index

3. Root Mean Squared Error of Approximation Comparative Fit Indices

4. Comparative Fit Index

درصد واریانس متغیر نهفته خود را تبیین کرده اند. متغیر نهفته اضطراب وجودی با ضریب استاندارد ۸۳ درصد تاثیر بیشتری بر گرایش به خشونت داشته است.

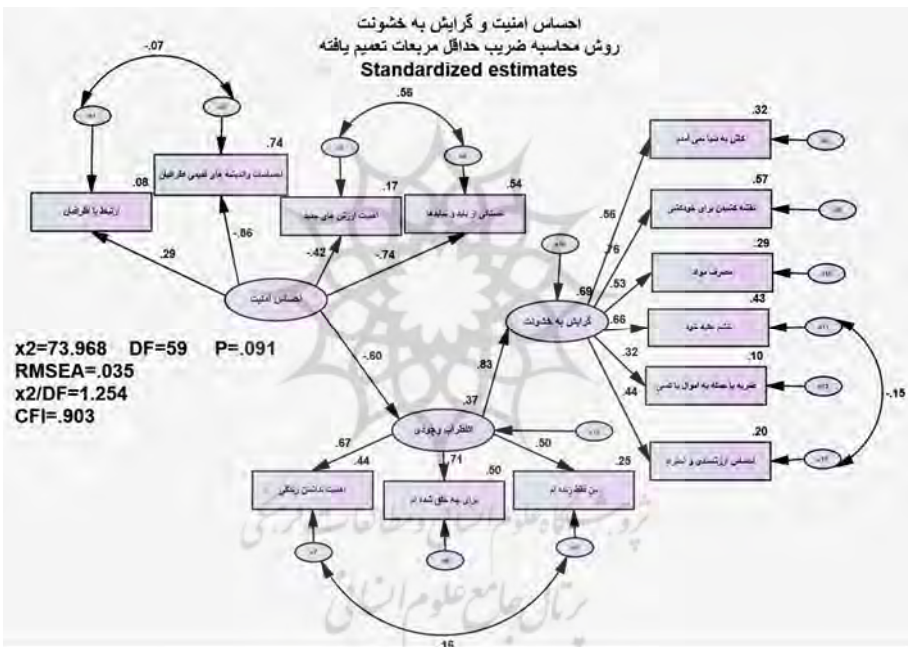
در مجموع، ۶۹ درصد واریانس متغیر وابسته توسط متغیرهای مستقل وارد شده در مدل در یک مسیر اصلی تبیین شده است. همچنین احساس امنیت ۶۰- درصد اضطراب وجودی را تبیین کرده است. بر اساس نتایج مدل تصحیح شده شکل ۳ و جدول شماره ۵، ضریب کی دو برابر $177/302$ است که با درجه آزادی ۱۳۷ در سطح $p=0/012$ از لحاظ آماری معنادار است؛ چون این سطح معناداری کم تر از $0/05$ است؛ بنابراین مجذور کای برازش دقیق مدل را با داده های مشاهده شده را تایید نمی کند. اما با توجه به حجم بالای نمونه و حساسیت ضریب کی دو به حجم نمونه می توان سایر ضرایب نیکویی برازش را بررسی کرد. همچنین سایر ضرایب نیکویی برازش را تایید می کنند مانند جذر برآورد واریانس خطای تقریب (RMSEA) برابر $0/038$ است که مرز قابل قبول $0/08$ کمتر است و می توان نتیجه گرفت اندازه خطای برآورد مدل در جامعه چندان بزرگ نیست و میزان قابل قبول به شمار می رود.

CFI از معتبرترین شاخص های است که برای بررسی برازش مدل به کار می رود هر چه ضریب این شاخص نزدیک به $1/0$ باشد مدل با داده ها برازش بهتری دارد. مقدار این شاخص برابر $0/826$ است که نشان می دهد مدل با داده ها برازش دارد. علاوه بر این، اکثر ضرایب مسیر نیز در سطح ۹۹ درصد معنادار هستند. بارهای عاملی استاندارد معرف های متغیرهای وابسته و مستقل نیز اکثرا بیشتر از $0/50$ هستند که میزان قابل قبولی به شمار می رود و نشان دهنده شاخص بودن معرف ها برای متغیرهای نهفته است.

همچنین مطابق شکل ۳، میزان ضرایب تعیین هریک از شاخص ها برای متغیر نهفته را نشان می دهند. بیشتر معرف ها بیش از ۳۰ درصد واریانس متغیر نهفته خود را تبیین کرده اند. متغیر نهفته اضطراب وجودی با ضریب استاندارد ۷۹ درصد تاثیر بیشتری بر گرایش به خشونت علیه خود داشته است سپس متغیر نهفته احساس امنیت اقتصادی و احساس امنیت اجتماعی به

ترتیب با ضریب استاندارد ۵۵ و ۴۵- درصد تاثیر بیشتری بر گرایش به خشونت علیه دیگران دارد.

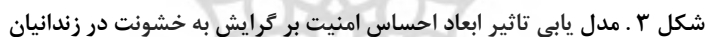
در مجموع، به ترتیب ۶۳ و ۷۵ درصد واریانس های متغیرهای وابسته خشونت علیه خود و دیگران توسط متغیرهای مستقل وارد شده به مدل در سه مسیر اصلی مدل تبیین شده است. همچنین احساس امنیت فرهنگی ۳۵ درصد اضطراب وجودی و ۲۶- درصد احساس امنیت اجتماعی را تبیین می کند و احساس امنیت فرهنگی و اجتماعی ۱۹- درصد اضطراب وجودی را تبیین می کند و خشونت علیه خود ۴۱ درصد خشونت علیه دیگران را تبیین می کند.

شکل ۲. مدل یابی تاثیر احساس امنیت بر گرایش به خشونت در زندانیان

جدول ۴. شاخص های نیکویی برازش مدل ساختاری

شاخص های نیکویی برازش					مدل کلی ساختاری پژوهش
Chi-Square	DF	P-Value	RMSEA	CFI	
۷۳/۹۶۸	۵۹	۰/۰۹۱	۰/۰۳۵	۰/۹۰۳	

شاخص های نیکویی بر ارزش

شاخص های نیکویی برازش					مدل تفکیکی ساختاری پژوهش
Chi-Square	DF	P-Value	RMSEA	CFI	
۱۷۷/۳۰۲	۱۳۷	۰/۰۱۲	۰/۰۳۸	۰/۸۲۶	

CF	CA	CA	SIF	SIF	SIF	SIF	af	af	af	VIF	VIF	VIF1	VIF2	VIF3	VIF4	VIF5	VIF6	VIF7	VIF8	VIF9	VIF10	VIF11	VIF12	VIF13	VIF14	VIF15	VIF16	VIF17	VIF18	VIF19	VIF20	VIF21	VIF22	VIF23	VIF24	VIF25	VIF26	VIF27	VIF28	VIF29	VIF30	VIF31	VIF32	VIF33	VIF34	VIF35	VIF36	VIF37	VIF38	VIF39	VIF40	VIF41	VIF42	VIF43	VIF44	VIF45	VIF46	VIF47	VIF48	VIF49	VIF50	VIF51	VIF52	VIF53	VIF54	VIF55	VIF56	VIF57	VIF58	VIF59	VIF60	VIF61	VIF62	VIF63	VIF64	VIF65	VIF66	VIF67	VIF68	VIF69	VIF70	VIF71	VIF72	VIF73	VIF74	VIF75	VIF76	VIF77	VIF78	VIF79	VIF80	VIF81	VIF82	VIF83	VIF84	VIF85	VIF86	VIF87	VIF88	VIF89	VIF90	VIF91	VIF92	VIF93	VIF94	VIF95	VIF96	VIF97	VIF98	VIF99	VIF100	VIF101	VIF102	VIF103	VIF104	VIF105	VIF106	VIF107	VIF108	VIF109	VIF110	VIF111	VIF112	VIF113	VIF114	VIF115	VIF116	VIF117	VIF118	VIF119	VIF120	VIF121	VIF122	VIF123	VIF124	VIF125	VIF126	VIF127	VIF128	VIF129	VIF130	VIF131	VIF132	VIF133	VIF134	VIF135	VIF136	VIF137	VIF138	VIF139	VIF140	VIF141	VIF142	VIF143	VIF144	VIF145	VIF146	VIF147	VIF148	VIF149	VIF150	VIF151	VIF152	VIF153	VIF154	VIF155	VIF156	VIF157	VIF158	VIF159	VIF160	VIF161	VIF162	VIF163	VIF164	VIF165	VIF166	VIF167	VIF168	VIF169	VIF170	VIF171	VIF172	VIF173	VIF174	VIF175	VIF176	VIF177	VIF178	VIF179	VIF180	VIF181	VIF182	VIF183	VIF184	VIF185	VIF186	VIF187	VIF188	VIF189	VIF190	VIF191	VIF192	VIF193	VIF194	VIF195	VIF196	VIF197	VIF198	VIF199	VIF200	VIF201	VIF202	VIF203	VIF204	VIF205	VIF206	VIF207	VIF208	VIF209	VIF210	VIF211	VIF212	VIF213	VIF214	VIF215	VIF216	VIF217	VIF218	VIF219	VIF220	VIF221	VIF222	VIF223	VIF224	VIF225	VIF226	VIF227	VIF228	VIF229	VIF230	VIF231	VIF232	VIF233	VIF234	VIF235	VIF236	VIF237	VIF238	VIF239	VIF240	VIF241	VIF242	VIF243	VIF244	VIF245	VIF246	VIF247	VIF248	VIF249	VIF250	VIF251	VIF252	VIF253	VIF254	VIF255	VIF256	VIF257	VIF258	VIF259	VIF260	VIF261	VIF262	VIF263	VIF264	VIF265	VIF266	VIF267	VIF268	VIF269	VIF270	VIF271	VIF272	VIF273	VIF274	VIF275	VIF276	VIF277	VIF278	VIF279	VIF280	VIF281	VIF282	VIF283	VIF284	VIF285	VIF286	VIF287	VIF288	VIF289	VIF290	VIF291	VIF292	VIF293	VIF294	VIF295	VIF296	VIF297	VIF298	VIF299	VIF300	VIF301	VIF302	VIF303	VIF304	VIF305	VIF306	VIF307	VIF308	VIF309	VIF310	VIF311	VIF312	VIF313	VIF314	VIF315	VIF316	VIF317	VIF318	VIF319	VIF320	VIF321	VIF322	VIF323	VIF324	VIF325	VIF326	VIF327	VIF328	VIF329	VIF330	VIF331	VIF332	VIF333	VIF334	VIF335	VIF336	VIF337	VIF338	VIF339	VIF340	VIF341	VIF342	VIF343	VIF344	VIF345	VIF346	VIF347	VIF348	VIF349	VIF350	VIF351	VIF352	VIF353	VIF354	VIF355	VIF356	VIF357	VIF358	VIF359	VIF360	VIF361	VIF362	VIF363	VIF364	VIF365	VIF366	VIF367	VIF368	VIF369	VIF370	VIF371	VIF372	VIF373	VIF374	VIF375	VIF376	VIF377	VIF378	VIF379	VIF380	VIF381	VIF382	VIF383	VIF384	VIF385	VIF386	VIF387	VIF388	VIF389	VIF390	VIF391	VIF392	VIF393	VIF394	VIF395	VIF396	VIF397	VIF398	VIF399	VIF400	VIF401	VIF402	VIF403	VIF404	VIF405	VIF406	VIF407	VIF408	VIF409	VIF410	VIF411	VIF412	VIF413	VIF414	VIF415	VIF416	VIF417	VIF418	VIF419	VIF420	VIF421	VIF422	VIF423	VIF424	VIF425	VIF426	VIF427	VIF428	VIF429	VIF430	VIF431	VIF432	VIF433	VIF434	VIF435	VIF436	VIF437	VIF438	VIF439	VIF440	VIF441	VIF442	VIF443	VIF444	VIF445	VIF446	VIF447	VIF448	VIF449	VIF450	VIF451	VIF452	VIF453	VIF454	VIF455	VIF456	VIF457	VIF458
----	----	----	-----	-----	-----	-----	----	----	----	-----	-----	------	------	------	------	------	------	------	------	------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------

[illegible]

بحث و نتیجه گیری

آماره های توصیفی تک متغیره نشان می دهد پاسخگویان احساس امنیت اقتصادی بالا در حد متوسط دارند اما احساس امنیت فرهنگی، اجتماعی و احساس امنیت آن ها پایین است و از اضطراب وجودی بالا در حد متوسط رنج می برند و میزان گرایش به خشونت علیه دیگران در آنان بالاست. تحلیل رگرسیونی خطی ساده در آزمون فرضیه ها نشان می دهد که احساس ناامنی اقتصادی تاثیری بر گرایش به خشونت ندارد. اما احساس ناامنی فرهنگی، احساس امنیت اجتماعی و اضطراب وجودی بر گرایش به خشونت در زندانیان تاثیرگذار هستند.

همچنین یافته های معادلات ساختاری پژوهش نشان می دهد که احساس ناامنی امنیت فرهنگی زندانیان موجب اضطراب وجودی آنان شده سپس گرایش به خشونت پیدا کرده اند. همچنین احساس ناامنی امنیت فرهنگی با تاثیر بر احساس امنیت اجتماعی زندانیان موجب اضطراب وجودی در آنان شده و در ابتدا گرایش به خشونت علیه خود پیدا کرده اند سپس علیه دیگران. اما افزایش احساس ناامنی اقتصادی زندانیان مستقل از احساس امنیت فرهنگی و اجتماعی تاثیر مستقیم بر خشونت علیه دیگران داشته است.

براساس یافته های مدل پژوهش می توان گفت احساس امنیت اقتصادی جهت دهنده به احساس امنیت فرهنگی و اجتماعی نیست این احساس امنیت فرهنگی که جهت دهنده به احساس امنیت اجتماعی است و احساس امنیت اقتصادی مستقل عمل می کند و روی خشونت علیه خود تاثیری ندارد.

نتایج پژوهش با تایید فشرده زدایی در مدل احساس ناامنی گیدنز در ابعاد احساس امنیت اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی هماهنگ است. همچنین با پیشینه پژوهش از نظر نقش بی ثباتی اقتصادی، بی عدالتی و فاصله اجتماعی و حمایت اجتماعی، مصرف مواد مخدر و الکلی، قربانی خشونت بودن، احساس ناامنی در معنا، روابط و خود و طول محکومیت در زندان به طور ضمنی هماهنگ است زیرا این متغیرها شکل دهنده احساس امنیت و گرایش به

خشونت در زندانیان هستند. اما تفاوت در این است که عوامل اقتصادی فقط به طور مستقل بر گرایش به خشونت علیه دیگران تاثیر دارد و احساس امنیت اقتصادی موجب اضطراب وجودی نمی شود و مستقل از عوامل فرهنگی و اجتماعی عمل می کند. در پیشینه پژوهش به این مطالب به صورت واضح و نظام مند توجه نشده است. همچنین یافته های این پژوهش توجهی به کیفیت زندگی در زندان نداشته است یا به میزان ناگویی هیجانی زندانیان که موجب آشفتگی درونی و فقدان احساسات در آنان شده است، توجهی نکرده است.

بنابراین با توجه به یافته های این پژوهش به نظر می رسد اصلاحی در مدل احساس ناامنی گیدنز در مورد احساس امنیت در جامعه مدرن و کشورهای در حال توسعه لازم است، صورت گیرد. زیرا گیدنز تنها به تاثیر بعد اجتماعی احساس امنیت و اضطراب وجودی پرداخته و به تاثیر سهم هریک از ابعاد اقتصادی، فرهنگی احساس امنیت بر اضطراب وجودی نپرداخته است و توضیح نمی دهد تاثیر احساس ناامنی اجتماعی بر اضطراب وجودی خصوصا برای مناطق کمتر توسعه یافته چه پیامدهای به دنبال دارد.

در مجموع، این یافته ها بر سرشت زمینه محور گرایش به خشونت تاکید دارند آزمایش نقض یا آنومی که در نظم زندگی اجتماعی زندانیان به واسطه تغییرات اجتماعی شکل گرفته است. موجب احساس ناامنی در ابعاد اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی در افراد زندانی شده که آن به یک فشار درونی به نام اضطراب وجودی تبدیل شده و در نهایت این فشاری درونی به خشونت علیه خود و دیگران تبدیل شده است. خشونت علیه خود عمدتا ریشه در احساس امنیت فرهنگی دارد و خشونت علیه دیگران عمدتا ریشه در احساس امنیت اقتصادی یا احساس ناامنی امنیت فرهنگی که احساس امنیت اجتماعی را دستکاری و اضطراب وجودی را تشدید می کند.

در واقع ایده زیربنایی این پژوهش ارتباط و تعامل بین متغیرهای احساس امنیت، آنومی، آزمایش نقض و خشونت بوده است. احساس امنیت در ابعاد فرهنگی، اقتصادی و اجتماعی مفهومی است که دو شاخص بنیادی نظریه احساس ناامنی گیدنز یعنی اعتماد و پیش بینی پذیری آن را همراهی می

کنند. همچنین گرایش به خشونت در زندانیان با شدت و ضعف متفاوت وجود دارد و بین انواع خشونت با هم در قالب یک طیف در دو بعد گرایش به خشونت علیه خود و دیگران روابطی وجود دارد که مطالعه گرایش به خشونت را توسعه داده است.

بنابراین، گرایش به خشونت از دل ساختارهای اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی سر باز می کند و این چارچوب نظری استنباط شده از نظریه گیدنز، علاوه بر اینکه شناختی جامع تر از پدیده خشونت فراهم می کند بلکه مبنایی برای برنامه ریزان اجتماعی برای سیاست گذاری در جهت اصلاح کردارهای خشونت در قالب عاملیت و ساختار فراهم می کنند.

پیشنهادهای

۱- شکل گیری گروه همدرد و تفاهم توسط برنامه ریزان زندان با کمک کارشناسان با تجربه در خصوص کسانی که سابقه گرایش به خشونت علیه خود و دیگران داشته اند به منظور تقویت احساس امنیت فرهنگی و اجتماعی و کاهش اضطراب وجودی از طریق برنامه های فرهنگی و اجتماعی واقع بینانه مرتبط با وضعیت سرگردانی فرهنگی زندانیان مانند ایجاد تفاهم بین نسلی، کاهش تضادهای ارزشی و هنجاری و آگاه کردن زندانیان نسبت تاثیر این موارد بر زندگی آنان.

۲- یادگیری و آموزش مهارت های شغلی مرتبط با بازار کار و علایق و توانایی زندانیان توسط برنامه ریزان زندان با کمک گروه های مردم نهاد جهت تقویت احساس امنیت اقتصادی مانند برگزاری کارگاه آموزشی با افراد زندانی که در این خصوص موفق بوده اند و زندگی سالمی را در پیش گرفته اند.

۳- ارائه برنامه های آموزش مهارت های اجتماعی حل مساله توسط برنامه ریزان زندان با کمک کارشناسان با تجربه از طریق ایجاد دوره های خودشناسی روانی، اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی، مذهبی به منظور افزایش

احساس امنیت اجتماعی و مخصوصاً توجه به اصلاح و تربیت زندانیان تازه ورود.

سیاسگزاری

نویسندگان این مقاله از تمامی افراد، سازمان ها و نهادهای (از جمله اداره کل امور زندان های استان ایلام و مسئولین محترم زندان مرکزی ایلام) که با همکاری خود امکان اجرای این پژوهش را فراهم نمودند کمال تشکر را دارند.

منابع

استونز،راب (۱۴۰۰)، متفکران بزرگ جامعه شناسی، ترجمه مهرداد میر دامادی، تهران: نشر مرکز، چاپ دوازدهم.

بخارایی،احمد و علی زکی زاد (۱۳۹۷)، مطالعه جامعه شناختی تأثیر ابعاد احساس امنیت خانوادگی و فردی بر تمایل به خودکشی، تهران : دانشگاه انتظامی امین، فصلنامه پژوهش های اطلاعاتی و جنایی، سال ۱۳، شماره ۵۱، صص ۳۷-۵۸. قابل بازیابی از:

<http://icra.jrl.police.ir/article/20121>

بیات، بهرام (۱۳۸۸)، جامعه شناسی احساس امنیت. تهران: انتشارات امیرکبیر، چاپ اول.

پارکر،جان (۱۳۹۲)، ساختار بندی، ترجمه امیر عباس سعیدی پور، تهران: انتشارات آشیان، چاپ سوم.

خانعلی زاده بنا،مریم و محمد باقر تاج الدین(۱۳۹۷)،عوامل اجتماعی موثر بر بروز خشونت در فضای عمومی شهر تهران، تهران:فصلنامه علمی پژوهشی مطالعات امنیت اجتماعی، دوره ۹، شماره ۵۴، صص: ۲۱-۵۴. قابل بازیابی از:

<http://sss.jrl.police.ir/article19023.html>

جهانی دولت آباد، اسماعیل،طاها عشایری و محمد شیرینی (۱۴۰۲)،بررسی رابطه شاخص های کلان اقتصادی با نرخ خودکشی در استان های کشور:تحلیل ثانویه آمارهای ۱۳۹۰-۱۴۰۰، اصفهان: دانشگاه اصفهان، پژوهش های راهبردی مسائل اجتماعی ایران، سال دوازدهم، شماره پیاپی (۴۲)، شماره سوم، صص ۴۱-۶۲. قابل بازیابی از:

https://ssoss.ui.ac.ir/article_28062.html

ریتزر،جورج(۱۴۰۲)،نظریه جامعه شناسی، ترجمه هوشنگ نیایی، تهران: نشر نی، چاپ نهم.

صدیق سروسستانی،رحمت اله(۱۴۰۱)، آسیب شناسی اجتماعی(جامعه شناسی انحرافات اجتماعی)، تهران:انتشارات سمت، چاپ یازدهم.

سلطانی لف شاکرد،فاطمه ، افسانه ادریسی و محمد باقر تاج الدین(۱۴۰۱)، کاوشی در خشونت اجتماعی و طرد اجتماعی شهروندان تهران در بستر اخلاق اجتماعی؛یک

نظریه داده بنیاد، تهران: فصلنامه انتظام اجتماعی، سال چهاردهم، شماره سوم، صص: ۱۲۶-۱۶۲. قابل بازیابی از:

http://sopra.jrl.police.ir/article_100302.html

علیزاده، اعظم، زهرا ذاکری نصر آبادی و اکبر سلیمی (۱۳۹۷)، بررسی عوامل موثر بر ارتکاب جرایم خشن و خاص در بین مجرمین در زندان شهرستان سیرجان، تهران: فصلنامه انتظام اجتماعی، سال دهم، شماره سوم، صص: ۲۲۵-۲۵۰. قابل بازیابی از:

http://sopra.jrl.police.ir/article_105673.html

فاطمی موحد، حمید و عیسی مهر علیزاده و حمید اللهیاری (۱۳۹۷)، مطالعه رابطه سرمایه اجتماعی و احساس امنیت اجتماعی (پیمایش شهر کرج)، تهران: فصلنامه انتظام اجتماعی، سال دهم، شماره دوم، صص: ۵۲-۲۷. قابل بازیابی از:

http://sopra.jrl.police.ir/article_91343.html

گیدنز، آنتونی (۱۴۰۱)، پیامدهای مدرنیت، ترجمه محسن ثلاثی، تهران، نشر مرکز، چاپ یازدهم.

گیدنز، آنتونی (۱۴۰۱)، ساخت جامعه، ترجمه اکبر احمدی، تهران، نشر علم، چاپ سوم.

ملکشاهی، مالک و حکیم بکرزاده (۱۳۹۷)، بررسی علل ارتکاب به قتل (مورد مطالعه: شهروندان استان ایلام)، ایلام: فصل نامه علمی - تخصصی نیروی انتظامی، سال ۷، شماره ۲۵، صص: ۷-۳۹. قابل بازیابی از:

http://ilam.jrl.police.ir/article_19317.html

محمدی، فائزه و منصوره اعظم آزاده، شهناز صداقت زادگان و مریم قاضی نژاد (۱۴۰۰)، تبیین جامعه شناختی تأثیر خشونت اجتماعی (با نقش میانجی اختلال رابطه ای) بر سلامت اجتماعی زنان منطقه اورامانات کرمانشاه، تهران: فصلنامه انتظام اجتماعی، سال سیزدهم، شماره دوم، صص: ۱۸۴-۱۴۹. قابل بازیابی از:

http://sopra.jrl.police.ir/article_97075.html

نظری، رضا و فرهاد کهرآزنی (۱۴۰۰)، ارتباط بین عملکرد خانواده، حمایت اجتماعی و وضعیت اقتصادی اجتماعی با خشونت های منجر به قتل، تهران: دانشگاه علوم پزشکی ایران، دوره ۲۸، شماره ۷، صص: ۱۰۰-۱۰۹. قابل بازیابی از:

<https://rjms.iums.ac.ir/article-1-6688-fa.html>

یوسفوند، حسن رضا و یعقوب احمدی، علیرضا محسنی تبریزی، اصغر ابوالحسنی، حسین محبوبی منش (۱۳۹۴) تبیین رابطه جرایم خشونت آمیز (سرقت، ضرب و جرح و قتل) با تأکید بر نابرابری در توسعه اجتماعی-اقتصادی در ایران، تهران: پژوهش نامه نظم و امنیت انتظامی، شماره ۲، صص ۱-۳۴. قابل بازیابی از:

<http://osra.jrl.police.ir/article/9836>

سازمان پزشکی قانونی کشور- آمار مراجعین نزاع، قابل بازیابی از:

<https://lmo.ir/fa/page/105849/html> / اطلاعات آماری

سالنامه آماری استان ایلام- امور قضایی و جمعیت (۱۴۰۱)، قابل بازیابی از:

<https://amar.org.ir/salnameh/amari/agentType/ViewSearch/CustomFieldIDs/65/SearchValues/1401/PropertyTypeID/621>

Abramson, Paul R. and Ronald Inglehart (1995), Value Change in Global Perspective, Published in the United States of America by The University of Michigan Press.

Bastide, Loïs and Denis Regnier. (2022), Family Violence and Social Change in the Pacific Islands, Publisher: Routledge, London and New York.

Browning, Christopher S. (2018), Brexit, existential anxiety and ontological(in)security, Journal of European Security, Volume27, Issue3, pp: 336-355. Retrieved from:

<https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/09662839.2018.1497982>

Buggs, shani A.L., Julia J. Lund and Nicole Kravitz-Wirtz. (2023), Voicing narratives of structural violence in interpersonal firearm violence research and prevention in the United States, Front Public Health, National library of Medicine Published Online United States government. Retrieval from:

<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC10272797/>

Buzan, Barry, Ole Wæver, and Jaap de Wilde (1998). Security: a new framework for analysis, Published in the United States of America in by Lynne Rienner Publishers, Inc.

Korgen, Kathleen Odell (2017), The Cambridge Handbook of Sociology, Cambridge University Press is part of the University of Cambridge, Volume 2.

de Riber, Olga Sánchez, Nicolás Trajtenberg, Yulia Shenderovich, Joseph Murray. (2019), Correlates of youth violence in low- and middle-income countries: A metaanalysis, Aggression and Violent Behavior journal, published by Elsevier, Volume 49, pp:1-22. Retrieved from:

<https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1359178919300564>

Inglehart, Ronald F. (2005). *Modernization, Cultural Change, and Democracy (The Human Development Sequence)*, Published in the United States of America by Cambridge University Press, New York.

Inglehart, Ronald F. (2018). *Cultural Evolution People's Motivations Are Changing, and Reshaping the World*, United Kingdom, University Printing House, Cambridge.

Kennedy, Briohny, Joseph Ibrahim, Sjaan Koppel, Lyndal Bugeja. (2023), The epidemiology of homicide among older adults: retrospective analysis using data from the Victorian Homicide Register, *Front Public Health*, National library of Medicine Published Online United States government, *Journal of National library of medicine*, Volume 137, Issue 5, pp:1583-1593. Retrieved from:

<https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/37246176/>

Laura Hemming, Peer Bhatti, Gillian Haddock, Jennifer Shaw and Daniel Pratt. (2023), What emotions do male prisoners experience in the lead-up to suicide and violence? A participatory visual method study, *Front Public Health*, National library of Medicine Published Online United States government, *Journal of National library of medicine*, Volume 34, Issue 2, pp:193-215. Retrieved from:

<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC10281511/>

Skar, Mette ,Nicoline Lokdam, Alison Liebling, Alban Muriqi, Ditor Haliti, Feride Rushiti and Jens Modvig.(2019), Quality of prison life, violence and mental health in Dubrava prison , *International journal of prisoner health* , Volume 15, Issue 3,pp:262-272. Retrieved from:

<https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/31329035/>

Valente, Riccardo and Sergi Valera Pertegas. (2018), Ontological insecurity and subjective feelings of unsafety: Analysing socially constructed fears in Italy, *Social Science Research Journal*, Vol.71, pp:160-170. Retrieved from:

<https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0049089X17302442>

Vaquera, Elizabeth, Elizabeth Aranda and Isabel Sousa-Rodriguez. (2017), Emotional Challenges of Undocumented Young Adults: Ontological Security, Emotional Capital, and Well-being, *Journal of Social Problem*, Volume 64, Issue2, pp: 298-314. Retrieved from:

<https://academic.oup.com/socpro/article/64/2/298/3231982>

Young, Isaac F, Daniel Sullivan, Joshua Hart, Roman Palitsky (2021), *Insecurity orientations: A person-centered approach to existential*

concerns, Personality and Individual Differences Journal, United States of America. Volume 168, pp:1-11. Retrieved from:

<https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0191886920304785>

Zhao, Yunhan, Steven F. Messner and Jianhong Liu. (2020), The influence of importation and deprivation factors on prison adaptation: Insights from Chinese prisons, The International Journal of Law, Crime and Justice, Volume 63, pp:1-17. Retrieved from:

<https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S1756061620300586>

